

Warszawa, dnia 26 marca 2019

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy:ROW.wrt.510.38.2019

wg rozdzielnika

Szanowni Państwo,

W związku z zakończeniem przez Zarządy Województw (ZW) procesu dokonywania oceny spełnienia przez lokalne grupy działania (LGD) warunków określonych w § 8 ust. 1 i 3 umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (umowa ramowa), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazuje informacje dotyczące zasad ubiegania się przez LGD o podwyższenie wysokości środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR) na podstawie § 8 ust. 3 umowy ramowej.

1) Warunki ubiegania się o dodatkowe środki do budżetu LSR.

O zwiększenie środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR mogą ubiegać się wyłącznie te LGD, które spełniają warunki określone w § 8 ust. 3 umowy ramowej.

LGD może ubiegać się o zwiększenie środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR jedynie na operacje dotyczące rozwoju przedsiębiorczości, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2–4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2017 r., poz. 772 z późn. zm.) – zwiększenie środków nie dotyczy więc poddziałania 19.1 – „Wsparcie przygotowawcze”, 19.3 – „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania”, 19.4 „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” oraz pozostałego zakresu 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” (inne niż § 2 ust. 1 pkt 2–4 ww. rozporządzenia)..

LGD może ubiegać się o zwiększenie środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR w wysokości do 11% wysokości środków finansowych określonych w § 4 ust. 1 pkt 1 umowy

ramowej wyrażonej w polskich złotych, z tym że kwota ta musi stanowić wielokrotność kwoty 10 tys. zł. Oznacza to, że jeżeli przykładowo budżet LSR 19.2 danej LGD wynosi 6,65 mln zł, to pomimo że 11% budżetu tej LGD wynosi 731,5 tys. zł, LGD może się ubiegać maksymalnie o 730 tys. zł.

Zwiększenia środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR, określonych w § 4 ust. 1 pkt 1 umowy ramowej, dokonuje się w walucie euro – w przeliczeniu przy zastosowaniu kursu 4 zł/euro. Oznacza to, iż należy powiększyć kwotę w § 4 ust. 1 pkt 1 umowy ramowej o odpowiednią wielokrotność 2500 euro (ogółem), co przy kursie 4 zł/euro stanowi wielokrotność 10 tys. zł.

LGD wraz z wnioskiem o zwiększenie środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR przedstawia propozycję aktualizacji planu działania LSR, w którym aktualizowany jest budżet LSR oraz terminy osiągnięcia dodatkowych wskaźników do osiągnięcia za pomocą planowanych dodatkowych środków w LSR. W ramach dodatkowych środków mogą być realizowane zarówno wskaźniki nowe, jak i wskaźniki obecne ze zwiększoną wartością. Zmianie mogą również ulec harmonogram naborów wniosków o udzielenie wsparcia na wdrażanie operacji w ramach LSR.

Ponadto LGD wnioskując o zwiększenie środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR wykazuje, że proponowane dodatkowe wskaźniki (nowe lub zwiększone wartości obecnych) wpisują się w diagnozę obszaru LSR, wskazując precyzyjnie fragmenty tej diagnozy, w którą wpisują się poszczególne wskaźniki. Jeżeli wymaga tego sytuacja, LGD dokonuje aktualizacji diagnozy obszaru LSR w celu wykazania zgodności proponowanych dodatkowych wskaźników z tą diagnozą.

2) Proces wnioskowania o dodatkowe środki do budżetu LSR.

ZW niezwłocznie po otrzymaniu z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi informacji o możliwości rozpoczęcia podwyższania LSR o dodatkowe środki, informuje pisemnie te LGD, które kwalifikują się do ubiegania o zwiększenie środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR, o możliwości zawnioskowania na piśmie do ZW o dodatkowe środki.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekaze ww. informację niezwłocznie po zatwierdzeniu przez Komisję Europejską zmiany Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

ZW w trakcie oceny propozycji LGD na zwiększenie środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR weryfikuje następujące elementy:

- a) Czy proponowane zwiększenie środków jest w prawidłowej wysokości (Czy proponowana kwota nie przekracza 11% wysokości środków finansowych określonych w § 4 ust. 1 pkt 1 umowy ramowej i czy kwota jest wielokrotnością 10 tys. zł)?
- b) Czy planowane operacje w ramach dodatkowych środków będą dotyczyły wyłącznie rozwoju przedsiębiorczości, tj. zakresów o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2–4 rozporządzenia LSR?
- c) Czy budżet LSR i plan działania są w bezpośredni sposób powiązane z planowanymi dodatkowymi wskaźnikami (lub zwiększoną wartością obecnych wskaźników) do

osiągnięcia?

- d) Czy planowane dodatkowe wskaźniki do osiągnięcia (lub zwiększona wartość obecnych wskaźników) wpisują się w diagnozę obszaru/zaktualizowaną diagnozę obszaru?
- e) Czy proponowane wskaźniki prawidłowo przypisano do celów i przedsięwzięć?

W toku oceny propozycji LGD, ZW może prosić LGD o dodatkowe informacje, wyjaśnienia lub uzasadnienia przedstawionych propozycji. Zaleca się aby ewentualne pisma do LGD zawierające powyższą prośbę formułowane były w sposób jasny, precyzyjny i nie pozostawiający wątpliwości w zakresie powodów ich wystosowania. Zaleca się także aby w trakcie przedmiotowego procesu ZW występował do LGD z prośbą o dodatkowe informacje, wyjaśnienia lub uzasadnienia wyłącznie jeśli jest to absolutnie niezbędne.

Propozycja LGD w trakcie jej oceny może ulegać modyfikacjom - również wysokość dodatkowych środków, o jakie ubiega się LGD, z zastrzeżeniem zachowania zasady 11% wysokości środków finansowych określonych w § 4 ust. 1 pkt 1 umowy ramowej oraz wielokrotności 10 tys. zł.

Ocena propozycji LGD leży w wyłącznej kompetencji ZW. Ewentualne spory pomiędzy LGD a ZW związane z przyznaniem dodatkowych środków rozstrzygane są na drodze sądowej.

Po ocenie propozycji LGD, ZW informuje LGD o możliwości podpisania aneksów do umowy ramowej. Zaleca się, aby ZW dołożyły wszelkich starań do tego aby stosowne aneksy zostały zawarte ze wszystkimi LGD w terminie do dnia 30 czerwca 2019 r.

ZW po podpisaniu wszystkich aneksów do umowy ramowej informuje Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi o podpisanych aneksach wraz z informacją o wysokości kwot, o jakie poszczególne budżety LSR zostały danymi aneksami podwyższone oraz o wysokości kwot, o jaką LGD pierwotnie wnioskowała.

3) Dodatkowe informacje związane z ubieganiem się o dodatkowe środki na realizację LSR.

Należy zauważyć, że dodatkowe środki, jakie LGD otrzyma na podstawie § 8 ust. 3 umowy ramowej będą uwzględnione w wyliczeniach do spełnienia warunków określonych w § 8 ust. 2 umowy ramowej (drugi kamień milowy) – dodatkowe środki powodują wzrost podstawy od jakiej będzie wyliczany drugi kamień milowy. Nie oznacza to jednak, że LGD nie może zaplanować wykorzystania części lub całości dodatkowych środków na lata 2022-2023. W przypadku, gdy LGD zaplanuje wykorzystanie całości dodatkowych środków na lata 2022-2023, nie będą one miały wpływu na rozliczenie drugiego kamienia milowego. Należy jednak mieć na uwadze warunek, o którym mowa w § 8 ust. 2 pkt 2 lit. a umowy ramowej, dotyczący osiągnięcia co najmniej 50% środków finansowych przeznaczonych na utworzenie/utrzymanie miejsca pracy w ramach LSR – po zwiększeniu budżetu LSR o dodatkowe środki – niezależnie od tego w jakich latach zostaną „ulokowane” w planie finansowym – podstawa, od której będzie liczone wykorzystanie 50% środków finansowych przeznaczonych na utworzenie/utrzymanie miejsca pracy, wzrośnie ponieważ odnosi się ona do całości LSR, a nie wyłącznie do okresu 2016-2021.

Należy także zauważyć, że zgodnie z § 10 ust. 3 pkt 6 umowy ramowej, zmiana umowy oraz jej załączników nie może wpływać na zmniejszenie środków finansowych przeznaczonych na wsparcie realizacji operacji w ramach PROW zaplanowanych do finansowania realizacji przedsięwzięć określonych w LSR, które są finansowane lub współfinansowane ze środków wynikających z podwyższenia, o którym mowa w § 8 ust. 3. Oznacza to, że jeżeli w ramach dodatkowych środków LGD zaplanuje w przedsięwzięciu X większą wartość danego wskaźnika, to kwota przeznaczona na całe przedsięwzięcie (pierwotna wielkość i dodatkowe środki łącznie) nie może w tym przedsięwzięciu ulec zmniejszeniu.

Co do zasady, przyznanie LGD dodatkowych środków na realizację dodatkowych zadań wymaga zawarcia aneksu do umowy ramowej, a warunki dokonywania zmiany umowy zostały zawarte w jej § 10, który ma zastosowanie także w przedmiotowej sprawie.

W związku z powyższym Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwraca się z uprzejmą prośbą o niezwłoczne przekazanie powyższych zasad do LGD, których dotyczy możliwość ubiegania się o dodatkowe środki w ramach kamienia milowego.

Jednocześnie pragnę poinformować, że w kwestii ewentualnego aneksowania umów ramowych na podstawie § 8 ust. 1 umowy ramowej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zajęło stanowisko w piśmie z dnia 19 marca 2019 r. znak: ROW.wrt.510.36.2019.

Z poważaniem,

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Do wiadomości:

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Departament Działań Delegowanych
ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa

Rozdzielnik:

- 1) Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Wybrzeże Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław
- 2) Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
ul. M. Skłodowskiej-Curie 73, 87-100 Toruń
- 3) Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego
ul. Artura Grottgera 4, 20-029 Lublin
- 4) Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
ul. Podgórna 7, 65-057 Zielona Góra
- 5) Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
al. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź
- 6) Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
ul. Wielicka 72B, 30-902 Kraków
- 7) Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego
ul. Skoczylasa 4, 03-472 Warszawa
- 8) Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
ul. Piastowska 14, 45-082 Opole
- 9) Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego
Al. Ciepłińskiego 4, 35-010 Rzeszów
- 10) Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
ul. Gen. Franciszka Kleeberga 20, 15-691 Białystok
- 11) Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk
- 12) Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice
- 13) Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego
ul. Targowa 18, 25-520 Kielce, skr. poczt. 25
- 14) Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko –Mazurskiego
ul. Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn
- 15) Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
- 16) Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Starzyńskiego 1, 70-506 Szczecin